

Opgave 3 Gezondheid en opleidingsniveau

Bij deze opgave horen tabel 1 en tekst 4 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Gezondheid hangt onder andere samen met opleidingsniveau. In tabel 1 staan gegevens die weergeven wat de levensverwachting is van mensen met verschillende opleidingen. Ook staat weergegeven hoe lang mensen in goede gezondheid leven. Veel mensen bezoeken in de laatste fase van hun leven vaker een dokter vanwege gezondheidsklachten. Tabel 1 geeft voor mannen en vrouwen apart de gemiddelden voor de verschillende opleidingscategorieën weer.

Opleidingsniveau betekent hier: de hoogst genoten opleiding.

Bekijk tabel 1.

- 2p 12 – Welke twee verschillen tussen hoog- en laagopgeleide vrouwen zijn af te leiden uit tabel 1?
– Welke twee verschillen tussen mannen en vrouwen zijn af te leiden uit tabel 1?

Mensen verschillen in vele opzichten van elkaar. Niet alle verschillen zijn een vorm of uiting van sociale ongelijkheid.

- 2p 13 – Geef een omschrijving van het begrip sociale ongelijkheid.
– Leg uit of je op grond van de gegevens in tabel 1 kan zeggen dat verschil in opleidingsniveau kan leiden tot sociale ongelijkheid.

Lees tekst 4.

- 2p 14 Leg aan de hand van tekst 4 uit dat het vraagstuk van gezondheidsverschillen tussen hoog- en laagopgeleiden als een maatschappelijk en politiek vraagstuk gezien kan worden. Ondersteun je antwoord met een citaat (met regelnummers) uit tekst 4.

Lees van tekst 4 de regels 28 tot en met 44.

Er zijn in Nederland drie grote ideologische stromingen: sociaaldemocratie, liberalisme en christendemocratie.

- 2p 15 – Welke van die stromingen zal op grond van haar ideologische uitgangspunten het meeste moeite hebben met gezondheidbevorderend beleid zoals Meijerink dat wil?
– Noem ook het ideologische uitgangspunt waarop die houding is gebaseerd.

De andere twee grote ideologische stromingen hebben minder bezwaar tegen dit soort overheidsbemoedening.

- 2p 16 Geef voor elk van deze ideologieën het uitgangspunt op grond waarvan zij overheidsbemoedening gerechtvaardigd zouden achten.

Opgave 3 Gezondheid en opleidingsniveau

tabel 1 Levensverwachting en opleidingsniveau, periode 2005-2008

opleidingsniveau	mannen		vrouwen	
	levensverwachting in jaren	waarvan ervaren in goede gezondheid	levensverwachting in jaren	waarvan ervaren in goede gezondheid
hbo/universiteit	81,4	72,3	85,3	72,8
mbo/havo/vwo	78,5	65,1	84,9	66,9
vmbo	76,5	60,1	82,6	60,9
basisonderwijs	74,1	53,1	78,9	52,2

naar: Thijs Balder (2011). www.volkskrant.nl/vk/nl/2672/Wetenschap-Gezondheid/article/detail/3074261/2011/12/13/Laagopgeleide-steeds-ongezonder.dhtml, website geraadpleegd op 6 september 2012

tekst 4

Laagopgeleide steeds ongezonder

De gezondheidsverschillen tussen hoog- en laagopgeleiden worden steeds groter. De vooruitzichten op een gezond leven verslechteren voor laagopgeleiden terwijl die voor hoogopgeleiden stijgen.

(...) De overheid moet ingrijpen door ongezonde voeding duurder te maken en een preventief gezondheidsbeleid te ontwikkelen.

Dit zegt de Raad voor Volksgezondheid en Zorg (RVZ) in het rapport Preventie van welvaartsziekten dat vandaag wordt gepresenteerd. (...) De RVZ pleit voor een vettaks, een speciale accijns op slechte grondstoffen in voedsel. Ook wil de raad dat over voeding het hoge btw-tarief wordt geheven in plaats van het lage tarief dat nu geldt. Daardoor zou eten duurder worden. Dat ontmoedigt volgens RVZ-voorzitter Rien Meijerink overmatig eten.

(...) Ook gemeenten moeten zich actiever opstellen. Zij krijgen een steeds grotere rol in de zorg voor hun inwoners.

(...) Meijerink verwijt de politiek gezondheidbevorderend beleid niet op de agenda te zetten omdat het als te 'betuttelend' wordt beschouwd. De belangrijkste tegenkrachten zijn volgens Meijerink ideologisch van aard en die bestaan uit de opvatting dat je de mensen zou betuttelen als je hun leefstijl beïnvloedt. Dat wordt paternalistisch en bevoogdend gevonden. "Misschien is het daarom verkeerd als we het over preventief beleid hebben en over leefstijlbeïnvloeding. Maar we moeten de gezondheidsbescherming wel invullen, zeker voor de jeugd. Vanuit moreel opzicht moeten we juist wel ingrijpen."